

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **V. T.**
právně zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem
sídlem Archangelská 1, 100 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. ledna 2021, č. j. OAM-710/ZA-
ZA11-ZA22-2020, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 10. 2. 2021 domáhal přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Ve včas podané žalobě nejprve shrnul svůj azylový příběh. Upřesnil, že všechny informace poskytl žalovanému již v průběhu správního řízení. Konstatoval, že se narodil dne ... v Zakarpatské oblasti na Ukrajině, již je také státním příslušníkem. Vyznává pravoslavné křesťanství, nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí a nemá žádné politické přesvědčení. Je bezdětný a aktuálně svobodný. Jeho snoubenka je rovněž žadatelkou o mezinárodní ochranu v jiném řízení vedeném před žalovaným. Poslední místo bydliště žalobce bylo v obci X v Zakarpatské oblasti. Ze země vycestoval dne 16. 7. 2020. Jel autobusem přes Maďarsko a na území České republiky (dále také „ČR“) vstoupil téhož dne. Doplnil také, že již od roku 2017 dojížděl do ČR opakovaně za prací. Nejprve disponoval pracovním vízem, poté v letech 2018-2020 cestoval v rámci bezvízového styku. V roce 2017 dále disponoval pracovním vízem v Polské republice. Jedná se o jeho první žádost o udělení mezinárodní ochrany. Ke svému zdravotnímu stavu doplnil, že se cítí zcela zdrav.
3. Důvodem, který jej vedl k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, byla obava z povolání do armády a následného zařazení do bojů na východě Ukrajiny. Druhou příčinou byla skutečnost, že v roce 2017 dovezl na Ukrajinu osobní vozidlo (pozn. soudu - v žalobě nesprávně uvedeno „z Ukrajiny do ČR“). Jelikož nebyly splněny všechny náležitosti dovozu, hrozí mu nyní pokuta, kterou není schopen splatit. Další motivací žalobce byla jeho touha zůstat v ČR se svojí snoubenkou, která nemá na Ukrajině kde bydlet.
4. Následně žalobce rozvedl své obavy ze situace panující na Ukrajině. Rád by se vyvaroval návratu z důvodu dlouhodobého vnitrostátního ozbrojeného konfliktu. Je toho názoru, že v případě návratu by byl s vysokou pravděpodobností povolán do armády a následně nasazen do bojových operací na východě země. Mohl by být ohrožen na životě.
5. Žalobce nesouhlasí se závěry žalovaného, má za to, že ten rozhodoval nezákonným způsobem, neboť žalobce považuje za prokázané, že v jeho vlasti v současné době probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, který nabral na intenzitě (vojenská konfrontace s Ruskou federací na Azovském moři). Byl vyhlášen válečný stav. Vážná situace přetrvává i na východě Ukrajiny. Každodenně jsou hlášeny střety a přestřelky mezi příslušníky vojenských jednotek, ale i mezi civilním obyvatelstvem. Žalobce proto naznal, že v případě návratu do vlasti mu hrozí s vysokou pravděpodobností povolání do armády, nasazení do bojových operací na východě země a reálné ohrožení na životě. V tomto směru odkázal na znění ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
6. Zopakoval, že vývoj vnitrostátního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině nepolevuje, ba naopak, a to zejména v souvislosti s boji na východě Ukrajiny a konfliktem ukrajinského a ruského námořnictva. Podotkl, že i přes to, že boje probíhají převážně ve východní části země, následky konfliktu negativně ovlivňují život v celé zemi. Žalobce proto nesouhlasí s bagatelizováním situace v ostatních částech země jeho původu.
7. Nesouhlasí také s tvrzením žalovaného vzneseným ve vztahu k možnosti přestěhovat se na Ukrajině do té části, jež není zasazena konfliktem. Tuto možnost shledal žalobce, vzhledem ke své ekonomické situaci, jako nereálnou.
8. Je přesvědčen o tom, že návratem na Ukrajinu by byl ohrožen jeho život v důsledku přetrvávajícího ozbrojeného konfliktu, proto je toho názoru, že přinejmenším splňuje

podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalovaný dle jeho názoru jednal v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jelikož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Dále si žalovaný neměl opatřit dostatečné podklady pro své rozhodnutí (ve smyslu ustanovení § 50 odst. 2 správního řádu).

9. Žalobce uzavřel, že na Ukrajině probíhají nárazové vlny konfliktu, které způsobují špatnou bezpečností situaci pro civilní obyvatelstvo a má za to, že Ukrajinu nelze za tohoto stavu označit jako bezpečnou zemi původu. Žalobce je přesvědčen, že pokud by žalovaný zjistil dostatečně skutkový stav věci a opatřil si k tomu adekvátní podklady, nemohl by jinak, než rozhodnout o udělení mezinárodní ochrany ve formě tzv. ochrany doplňkové (§ 14a zákona o azylu). Závěrem proto navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 8. 3. 2021 popřel oprávněnost žalobních námitek a projevil nesouhlas s podanou žalobou. Je toho názoru, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil, a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je také patřičným způsobem odůvodněno.
11. Vysvětlil, že podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu se žádost o mezinárodní ochranu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Doplnil, že žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, přičemž v souladu s ustanovením § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v platném znění, považuje Česká republika v současnosti Ukrajinu, s výjimkou Ruskem okupovaných oblastí, za bezpečnou zemi původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.
12. Žalovaný dále konstatoval, že je to právě žalobce přicházející z bezpečné země původu, který musí prokázat, že v jeho konkrétním případě nelze tento stát za bezpečnou zemi původu považovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Shrnul, že hlavní odpovědnost za prokázání nedodržování mezinárodních závazků a porušování práv občanů bezpečných zemí leží právě na samotných žadatelích, přičemž uzavřel, že uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení jmenovaný v řízení o mezinárodní ochraně jednoznačně nedostál.
13. Následně zopakoval, z kterých materiálů při posouzení žádosti žalobce vycházel, jednalo se o: Informaci OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. 4. 2020 a Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla rovněž dne 15. 12. 2020 žalobci dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Žalobce této možnosti nevyužil, jelikož se k seznámení s

podklady rozhodnutí nedostavil, ačkoliv mu bylo předvolání k seznámení s podklady v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu doručeno.

14. Žalovaný dále uvedl, že žalobce odmítá základní vojenskou službu, protože nechce válčit a nikoho zabíjet. Doplnil však, že tento požadavek je na Ukrajině zcela respektován a upozornil rovněž na možné alternativy.
15. Ve vztahu k otázce ozbrojeného konfliktu v Azovském moři odkázal žalovaný na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2019, č. j 8 Azs 38/2019-55, z něhož se podává, že: „*Vyhlášený válečný stav v listopadu roku 2018 byl ukončen dne 26. 12. 2018.*“ Upozornil dále, že touto otázkou se Nejvyšší správní soud již několikrát zabýval. Ve shodě s jeho závěry je i on toho názoru, že ozbrojený konflikt na Ukrajině není sám o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť nejde o „*totální konflikt*“. Žalovaný nadto naznal, že důvody v žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou vedeny snahou žalobce o legalizaci jeho pobytu na území ČR a v tomto směru jej odkázal na zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
16. Následně upozornil i na žalobcovo tvrzení týkající se zaplacení pokuty za převoz vozidla. I v tomto případě shledal, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je vedena ekonomickými motivy. V tomto směru doplnil, že azyl je zcela výjimečným institutem, jehož účelem není řešení situace osob, které jsou zasaženy nepříznivou ekonomickou situací ve své zemi nebo kterým se nedaří nalézt si ve své vlasti zaměstnání. Žalobce v tomto směru rovněž nepředložil nic, co by dokládalo určitá omezení jeho pracovní způsobilosti.
17. Žalovaný konečně setrval na tom, že žalobou napadené rozhodnutí je správné a zákonné, považuje jej za přezkoumatelné a vycházející z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Žalobní argumentace není dle jeho názoru způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Odkázal dále na obsah spisového materiálu shromážděného ve věci a na vydané rozhodnutí. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání soudu

18. Při jednání soudu zůstali účastníci na svých tvrzeních a procesních návrzích. Zástupce žalobce znovu zdůraznil, že současná eskalace napětí ve východních oblastech Ukrajiny má vliv i na její část západní. Situaci na Ukrajině nelze kvalifikovat jako vnitrostátní konflikt, ale jde o mezinárodní ozbrojený konflikt, a to i s ohledem na situaci na Krymu a v Doněcké a Luhanské oblasti. Jsou proto dle jeho názoru splněny zákonné podmínky minimálně pro přiznání doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Předesílá, že žalobce postupoval v souladu s ustanovením § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které stanovuje, že žaloba musí kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze

dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 65/2017 – 49). Krajský soud má za to, že žaloba této povinnosti dostála. Bylo postaveno najisto, čeho se týká, co sleduje a co žalobce namítá. Dlužno dodat, že závěry v žalobě učiněné byly zároveň spojeny s určitým skutkovým tvrzením, resp. jinak obecný odkaz byl konkretizován na individuální věc.

20. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 13. 10. 2020. Dne 23. 10. 2020 poskytl k předmětné žádosti bližší údaje. Narodil se v Zakarpatské oblasti (ta byla rovněž posledním místem jeho bydliště před odchodem z vlasti), na území Ukrajiny, je také jejím státním příslušníkem. Hlásí se k ukrajinské národnosti, vyznává pravoslavné křesťanství, nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí a nemá žádné politické přesvědčení. Je bezdětný a svobodný. Má ovšem snoubenku, která v samostatném řízení rovněž žádá o udělení mezinárodní ochrany. V minulosti o mezinárodní ochranu nežádal. Ze země vycestoval dne 16. 7. 2020. Jel autobusem přes Maďarsko a na území ČR vstoupil téhož dne. Od roku 2017 dojížděl do ČR opakovaně za prací. Nejprve disponoval pracovním vízem, poté, v letech 2018-2020, cestoval v rámci bezvízového styku. V roce 2017 dále disponoval pracovním vízem v Polské republice. Ke svému zdravotnímu stavu doplnil, že se cítí zcela zdravý. Důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obava z povolání do armády a z následného zařazení do bojů na východě Ukrajiny. Dalším důvodem byla skutečnost, že v roce 2017 dovezl z ČR na Ukrajinu osobní vozidlo. Jelikož nebyly splněny všechny náležitosti dovozu, hrozí mu nyní pokuta, kterou není schopen splatit. Motivací žalobce byla i touha zůstat v ČR se svojí snoubenkou, která nemá na Ukrajině kde bydlet.
21. K doplňujícím dotazům žalobce dodal, že do ČR přijel, protože se bál povolání do armády. O mezinárodní ochranu nicméně nepožádal bezprostředně po příjezdu do ČR, ale až poté, co za ním v srpnu roku 2020 přicestovala jeho snoubenka. Společně uvažovali a získávali informace o tom, jak v ČR legalizovat svůj pobyt. Zvažovali vícero možností, ale s ohledem na jejich ekonomickou situaci a situaci spojenou s pandemií by byla administrativa na Ukrajině značně složitá. Využili proto možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Po příjezdu žalobce bydlel u svého švagra, který mu poskytoval zázemí. Svůj pobyt částečně financoval i z ušetřených peněz. Odjezd z vlasti nečinil žalobci žádný problém, již v roce 2019 si vyřídil nový cestovní doklad, s nímž v červenci roku 2020 vycestoval, a to i přes to, že byl celníky v databázi evidován kvůli problému s dovozem osobního vozidla. Celníci opakovaně za úplatu zařídili, aby s ním nebyl sepsán žádný dokument a incident blíže neřešili. V květnu roku 2020 přišlo žalobci na poštu v místě bydliště předvolání k nástupu do armády. Spolu s matkou sepsal prohlášení, že se nachází v zahraničí. V červnu roku 2020 byl kontrolován vojáky, ale povedlo se mu utéci. Další kontrola měla proběhnout za 14 dní, v tu dobu byl vojáky neúspěšně kontaktován v místě bydliště. Poté se žalobce rozhodl vycestovat ze země.
22. Žalobce následně upřesnil, že v roce 2016 se účastnil vojenské zdravotní prohlídky, byl uznán schopným výkonu základní vojenské služby, ale od vojenské správy žádnou písemnost nebo předvolání osobně neobdržel. Kromě výše uvedeného nadto nebyl nikdy v kontaktu s vojenskou správou. Žalobce odmítá výkon vojenské služby, nechce válčit, nechce nikoho zabít a ani jeho přítelkyně si nepřejí, aby na vojnu šel. Dále popsal, že má kamaráda, který byl po třech týdnech výcviku odeslán na východ země, z toho usoudil, že stejný osud by mohl potkat i jej. Žalobce zároveň neměl informaci o náhradní vojenské službě ve vlasti. Ve vztahu k dovozu osobního vozidla nadto konstatoval, že

dosud nebylo zahájeno žádné řízení a rovněž neobdržel žádný oficiální výměr nebo sdělení. Sam v této věci nepodnikl žádné kroky. Má ovšem za to, že by zřejmě proběhl soud, byla by mu uložena pokuta, popřípadě nějaký trest. Pokutu by však nemohl zaplatit, protože ekonomická situace na Ukrajině není dobrá. Je tam málo práce, která je špatně placená. Se snoubenkou nemohou na Ukrajině žít, proto se chtějí vzít v ČR a mít možnost zde pracovat. V místě jejího bydliště totiž žít nemohou, jelikož její matka se znovu provdala a snoubenka nemá dobré vztahy s nevlastním otcem. Žalobce má v ČR dva švagry a v zemi původu má celkem šest sester a dva bratry. Ve vlasti kromě výše uvedeného neměl žádné jiné konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány. Na podporu svých tvrzení nechtěl doplnit žádné další dokumenty nebo jiné materiály.

23. Ve správním spisu byly dále založeny materiály, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – Situace na Ukrajině ze dne 25. 4. 2020 a z Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, Stav: srpen 2020, ze dne 8. 8. 2020.
24. Možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu byla žalobci dána dne 15. 12. 2020. Žalobce této možnosti nevyužil, jelikož se k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavil, ačkoliv mu bylo předvolání k seznámení s podklady v souladu s ustanovením § 24 zákona o azylu doručeno, jak krajský soud ověřil z doručky založené ve správním spisu.
25. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
26. Zároveň podotýká, že podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkouvává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu tak platí dispoziční zásada. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu; k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. června 2005, 5 č. j. 7 Afs 104/2004-54 nebo např. rozsudek téhož soudu ze dne 18. července 2013, čj. 9 Afs 35/2012-42 (veškerá judikatura citovaná v tomto rozhodnutí je dostupná na www.nssoud.cz).
27. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neboť shledal naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.
28. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla v případě žalobce obava z nástupu na základní vojenskou službu ve vlasti, následné možnosti jeho zapojení do bojových operací na východě Ukrajiny a hrozba pokuty za dovoz osobního vozidla na Ukrajinu, který se uskutečnil v roce 2017.

29. Krajský soud upozorňuje, že posuzování nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tzv. zkráceným řízením. V tomto případě musí být rozhodnuto nejpozději do 90 dnů ode dne poskytnutí podrobnějších údajů k žádosti. Dlužno dodat, že této povinnosti žalovaný dostal a rozhodl v zákonné lhůtě. Zároveň je třeba podotknout, že vzhledem ke specifické povaze a rychlosti tohoto řízení platí, že u rozhodnutí vydaných podle § 16 zákona o azylu přezkoumává správní orgán i soud pouze to, zda byly dány důvody pro aplikaci tohoto ustanovení. Nezkoumá již, zda byly dány důvody podle § 12 až § 14a zákona o azylu. *„Jakkoli tak neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu, jejichž žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, za často v žalobě a následně v kasační stížnosti zdůvodňují, proč u nich byly dány důvody podle § 13 či § 14 azylového zákona, popřípadě dodávají zcela nová tvrzení, jež mají dokazovat jejich odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 azylového zákona, soud může posuzovat již jen to, zda bylo namíste jejich žádost na podkladě tvrzení v ní obsažených zamítnout podle § 16 azylového zákona či nikoliv“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 1 Azs 8/2003 - 90).
30. Soud byl proto v rámci přezkumu omezen na zodpovězení otázky, zda si žalovaný opatřil dostatečné podklady pro zjištění skutkového stavu věci a zda mohl, na základě tvrzení žalobce učiněného v průběhu správního řízení, konstatovat nedůvodnost jeho žádosti. Shodné závěry zastává i Nejvyšší správní soud: *„Pokud stěžovatelka pouze obecně namítá, že krajský soud i správní orgán nesprávně posoudily právní otázku, zda lze na její případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a že správní rozhodnutí neodpovídá § 47 odst. 3 správního řádu, posoudí Nejvyšší správní soud, zda si správní orgán opatřil dostatek důkazů, na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, a zda je vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 7 Azs 52/2003 - 44). Nadepsaný soud má za to, že závěry plynoucí z citované judikatury jsou přílehlavé i na předmětnou věc, a to i v kontextu samotného smyslu a cíle, který na toto zkrácené řízení klade právní úprava.
31. Samotné podmínky pro učinění závěru o zjevně nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany upravuje ustanovení § 16 zákona o azylu. Jeho odstavec 2 stanoví, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“*
32. Odstavec 2 ustanovení § 16 zákona o azylu tak upravuje oprávnění zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou, přichází-li žadatel ze státu, který je považován za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho individuálním případě zemi nelze považovat za bezpečnou. Předpokladem pro aplikaci tohoto institutu je zařazení daného státu na seznam bezpečných zemí původu (více viz § 86 odst. 4 zákona o azylu). Je proto zcela v dikci žadatele o udělení mezinárodní ochrany, aby prokázal, že konkrétně v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze. Vzhledem k tomu, že je v průběhu správního řízení se žadatelem o mezinárodní ochranu vždy prováděn pohovor, nejlepší příležitostí je uvést případné obavy či předložit důkazy právě během pohovoru [srov. obdobně C-69/10 Brahim Samba Diouf (zrychlené řízení)]. Jak bylo nastíněno shora, v případě aplikace bezpečné země původu se dále neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a citovaného zákona, protože toto zkoumání je nadbytečné. V tomto ohledu prošla

hodnocením daná země původu již při zařazování na seznam bezpečných zemí původu a při jeho pravidelném přezkumu či aktualizaci.

33. Zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle výše citovaného ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu je, jak již bylo nastíněno shora, vázáno na splnění dvou podmínek. První podmínkou je to, že žadatel pochází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Krajskému soudu v tomto směru nevyvstaly žádné pochybnosti. V projednávané věci není sporu o tom, že žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny, která je v souladu s ustanovením § 2 bod 14 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považována Českou republikou s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti za bezpečnou zemi původu. Závěr o tom, že Ukrajina je bezpečnou zemí (až na určité oblasti, citované výše), plyne nejen z předmětné vyhlášky č. 328/2015 Sb., ale rovněž z materiálů, které založil žalovaný do správního spisu. Dlužno dodat, že tyto podklady vychází celkem z 15 zdrojů, které své závěry opíraly o situaci, která panovala na Ukrajině mezi lety 2017 – 2020. Jednalo se o zcela aktuální materiály, které vycházely ze zdrojů, jež stanovuje čl. 8 odst. 2 tzv. kvalifikační směrnice. Podmínka tzv. bezpečné země byla tedy bezesporu v daném případě naplněna.
34. Druhou podmínkou pro konstatování zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany je pak to, že žadatel prokáže v řízení o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho individuálním případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
35. Podle žalobce měla být jeho žádost posouzena meritorně se zřetelem k důvodům, jež v průběhu správního řízení uváděl. Naznal totiž, že pokud by správní orgán zjistil řádně skutečný stav věci a nadto si opatřil dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí, musel by v jeho případě rozhodnout o přiznání mezinárodní ochrany ve formě tzv. ochrany doplňkové (ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu). Žalobce v tomto směru zejména poukazoval na jeho hrozící povolání do armády a následné zařazení do bojů na východě Ukrajiny. Rovněž je toho názoru, že ozbrojený konflikt na východě Ukrajiny má vliv na život v celé zemi. Žalobce se proto neztotožnil se závěry žalovaného, které byly předesťeny v napadeném rozhodnutí. Považuje za prokázané, že v jeho vlasti v současné době probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, který nabral na intenzitě a nesouhlasí tak s bagatelizováním situace, která nastala i v ostatních částech země. Nesouhlasil také s postojem žalovaného, který naznačil žalobci možnost, aby se přestěhoval na Ukrajině do té části, jež není zasažena konfliktem. Ten ji, vzhledem k jeho ekonomické situaci, vyloučil. S touto problematikou nadto propojil i další problém, jemuž by ve vlasti čelil – hrozící pokutu, kterou není schopen splatit. Všechny tyto důvody měly vést žalovaného k závěru o možném udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
36. Krajský soud se po pečlivém posouzení předmětné věci musel ztotožnit se závěry učiněnými žalovaným, přičemž v tomto odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Soud shrnuje, že žalobce celý život pobýval v oblasti Ukrajiny, která není zasažena žádným ozbrojeným konfliktem, je bez náboženského přesvědčení, nebyl nijak politicky aktivní a je zcela zdravý. V prvním pohovoru k předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako důvod vycestování z vlasti shledal to, že: „...se obávám povolání do armády a zařazení do bojů na východě Ukrajiny. Další důvod je, že v roce 2017 jsem se svým švagrem z ČR dovezl na Ukrajinu osobní vozidlo, které bylo deklarováno na mé jméno [...], tak mi nyní hrozí pokuta 170 000 hřiven, kterou nemám z čeho zaplatit. V ČR bych také chtěl zůstat se svojí snoubenkou, protože ona nemá na Ukrajině kde bydlet...“.

V doplňujícím pohovoru k žádosti následně specifikoval, že o mezinárodní ochranu nepožádal ihned při příjezdu, jelikož až se snoubenkou přemýšleli a hledali informace, jak si zde legalizovat pobyt. Na legalizaci pobytu jiným způsobem přitom neměli dostatečný obnos peněz. Zároveň sdělil, že s ním nebylo zahájeno řízení ohledně dovozu vozidla a rovněž neměl žádné konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány. Ve vztahu k odvodu do armády upřesnil, že mu bylo zasláno předvolání, které již navazovalo na zdravotní prohlídku z roku 2016, na níž byl uznán schopným nástupu do armády. Ohledně zařazení do bojů na východ Ukrajiny naznačil tuto hrozbu pouze z osudu jeho kamaráda, který tam byl po několika týdnech výcviku poslán. Zároveň na dotaz správního orgánu konstatoval, že není informován o možnosti náhradní vojenské služby. Krajský soud poukazuje na to, že žalobce svá tvrzení nedoložil jediným důkazem, který by svědčil o určité hrozbě v zemi jeho původu. Své závěry nastínil jako zcela hypotetickou či domnělou hrozbu, a to jak ve vztahu k možnému zařazení do bojů ve východní části Ukrajiny, tak k řízení ohledně dovezeného vozidla. Nadto zcela rezignoval na to, aby se již ve vlasti sám informoval o alternativních možnostech náhradní vojenské služby, které, jak bude dále konstatováno, na Ukrajině existují.

37. Žalobce tak zcela ustoupil od toho, aby svá vyjádření jakkoliv prokazoval, byť je to ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu jeho povinností. V tomto směru lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2014, č. j. 5 Azs 23/2013 - 19, z něhož vyplývá, že: *„Smyslem institutu bezpečné země původu je zrychlit řízení o udělení mezinárodní ochrany v případech, kdy žadatelé přicházejí ze země, ohledně níž lze předpokládat dodržování standardů ochrany lidských práv. Jelikož se jedná o institut, jenž z hlediska přezkumu tvrzených skutečností nenabízí totožnou úroveň ochrany jako běžné nezkrácené řízení, je třeba k jeho užití přistupovat uvážlivě a zodpovědně. Jestliže žalobce v dané věci tvrdil a prokazoval nepříznivý stav justičního systému v Mongolsku a stěžovatel měl sám takovou aktuální zprávu k dispozici, pak bylo namísto se s jeho tvrzeními a všemi důkazy založenými ve spise konkrétně vypořádat, a to zejména s tím, zda po návratu stěžovatele do domovského státu mu nebrozí nebezpečí vážné újmy v podobě mučení za účelem přiznání se k trestnému činu, nebezpečí uvěznění a nelidského či ponižujícího zacházení ve věznicích.“* Nelze přehlédnout, že smyslem citovaného rozsudku je zejména zvýraznit důležitost zpráv a aktuálních podkladů, která žadatel o mezinárodní ochranu v rámci správního řízení předloží. Žalobce však nepředložil nic (byť mu k tomu byl dán prostor) a s jeho tvrzeními se žalovaný přezkoumatelným způsobem vypořádal v napadeném rozhodnutí.
38. Z výpovědi žalobce ve správním řízení a dlužno dodat, že ani z obsahu podané žaloby, nelze naznat, že by Ukrajina nebyla v jeho případě zemí bezpečnou. Žalovaný si ve vztahu k výpovědi samotného žalobce navíc opatřil adekvátní a aktuální informace [dle požadavků tzv. kvalifikační směrnice, a tedy zároveň ty, jež jsou v souladu s ustanovením § 23c písm. c) zákona o azylu], které prokazují, že ústava země garantuje základní práva a svobody, včetně zákazu mučení a jiného nelidského či ponižujícího zacházení. Civilní úřady udržují účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami (s výjimkou území, která ukrajinská vláda nemá pod svou kontrolou – Krym, část Donbasu a tzv. lidové republiky v Luhanské a Doněcké oblasti). Ukrajina rovněž ratifikovala několik mezinárodních dohod, které garantují ochranu lidských práv. Ukrajina (krom oblastí výše citovaných) splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a byla tak kvalifikovaně zařazena na tento seznam.
39. Jak nadto vyplynulo z Informace OAMP – situace na Ukrajině, ze dne 25. 4. 2020, situace

se v ostatních částech Ukrajiny (vyjma oblastí, nad kterými nemá centrální vláda kontrolu, viz výše) od roku 2015 relativně uklidnila a tento stav přetrvává. Podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo v průběhu roku 2019 k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších ukrajinských oblastí kromě Luhanské a Doněcké oblasti. Lze proto naznat, že Zakarpatská oblast, z níž žalobce pochází a rovněž byla posledním místem jeho bydliště, je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a v současné době tam nedochází k žádným dalším bezpečnostním incidentům.

40. Z Informace OAMP – situace na Ukrajině, ze dne 25. 4. 2020 dále vyplynulo, že na Ukrajině je základní vojenská služba povinná pro všechny zdravotně způsobilé muže ve věku mezi 18 - 27 lety. Podle rozhodnutí Rady národní bezpečnosti a obrany Ukrajiny ze dne 28. 8. 2014 vojáci základní vojenské služby nesmí sloužit v oblasti bojů, které se odehrávají na východě země. Bylo také postaveno najisto, že je na Ukrajině možnost náhradní vojenské služby. Krajský soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a rovněž na obsah správního spisu, z něhož všechny tyto informace vyplývají.
41. Krajský soud by rovněž upozornil na závěry, které k situaci na Ukrajině podává i judikatura Nejvyššího správního soudu: „...jakkoli vyhlášení válečného stavu obecně je závažnou událostí, nemá přímý vztah k důvodné obavě, že žadateli o mezinárodní ochranu v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečně nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2019, č. j. 8 Azs 38/2019 – 55). Obdobně v usnesení ze dne 17. 4. 2019, č. j. 2 Azs 384/2018-52, Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že: „ani vyhlášený válečný stav v oblastech přilehlých k Rusku bezpečnostní situaci na Ukrajině azylově relevantním způsobem nezhoršil.“ Ke shodným závěrům dospěl i v usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 340/2018-68. V usnesení ze dne 13. 6. 2019, č. j. 1 Azs 450/2018-43, dokonce uvedl, že: „výjimečný stav v zemi původu již pominul. Byl vyhlášen v souvislosti s incidenty v Azovském moři na 30 dnů (od 26. 11. 2018 do 26. 12. 2018).“ S ohledem na výše uvedené nelze považovat vyhlášení válečného stavu v případě žalobce za důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Uvedené závěry jsou pak plně aktuální i ke dni rozhodování krajského soudu. Ani žalobce ostatně netvrdí, že by tomu tak být nemělo.
42. Krajský soud je toho názoru, že žalovaný vzhledem ke všemu, co vyšlo najevo (viz výše), posoudil předmětnou žádost žalobce zákonným způsobem a v rozsahu, který stanovuje ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. K dané věci si na základě toho, co přímo vyplynulo z pohovoru se žalobcem, obstaral dostačující podklady proto, aby mohl jeho žádost vyhodnotit jako zjevně nedůvodnou.
43. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítanou nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný srozumitelně a dostatečně odůvodnil i podložil svůj závěr o tom, že v daném případě byly naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu pro zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné. Tedy byla splněna i žalobou rozporovaná podmínka, že v případě žalobce lze považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

44. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch,

nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný se náhrady nákladů řízení při jednání soudu výslovně vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 18. května 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce